

фразеологізмів представляє собою завершені мінітексти, які можуть стояти в одному ряду з притчами, байками та ін.

Оволодіння фразеологізмами є дуже важливим, оскільки фразеологізми дедалі більше вживаються на різних рівнях.

ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ МОДАЛЬНОСТІ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Доп. – Роганова І., ПР-22
Наук. кер. - ст. викл. Чепелюк А.Д.

У даній роботі розглянуто різноманітні засоби вираження модальності в сучасній німецькій мові, комплексно проаналізовано вказані одиниці у порівняльному аспекті.

"Модальність" – поняття у мовознавстві багатопланове, воно виражає за допомогою низки лексичних, граматичних та інтонаційних засобів різноманітні ставлення мовця до змісту висловлювання: бажання, припущення, сумнів, здогад, спонукання, наказ, повинність, прохання.

Об'єктом дослідження даної курсової роботи є модальність у сучасній німецькій мові, а предметом розгляду – мовні засоби вираження цієї категорії.

Метою роботи є вивчення способів вираження модальності (на матеріалі текстів сучасної художньої літератури) та особливостей їх реалізації.

"Модальність (від ср. лат. *modalis* - модальний; лат. *modus* - міра, спосіб) - функціонально-семантична категорія, що виражає різні види ставлення вислову до дійсності, а також різні види суб'єктивної кваліфікації повідомлення.

До лексичних засобів вираження модальності відносяться модальні дієслова, модальні частки та модальні слова, а також повнозначні дієслова, які мають модальне значення.

Модальні дієслова служать нарівні з способами дієслів провідними засобами вираження модальності в німецькій мові. Вже своїм основним значенням вони істотно відрізняються від інших дієслів, передаючи чітко обмежену групу значень,

близьких до значень способів дієслів, хоча і не тотожних їм. Як і способи дієслів, модальні дієслова виражають безперечність, можливість, вірогідність, бажання, необхідність, веління, сумнів і т.п., але виражають їх у більш диференційований спосіб.

Модальні частки, як і модальні дієслова, належать до найуживаніших засобів сучасної німецької мови. Вони передають якнайтонші відтінки значення, надають мові емоційне забарвлення, жвавість, гнучкість і неповторний колорит природного спілкування між співбесідниками.

Грамматичними засобами вираження модальності є модальні конструкції *haben...zu* + інфінітив і *sein...zu* + інфінітив, часові форми кон'юнктива і кондиціоналіс, футур 1,2 дійсного способу, *Imperativ*.

Також допоміжним засобом, завдяки якому досягається максимальний ефект дії способів вираження модальності у сучасній німецькій мові можна вважати інтонацію. Інтонація фонетично організовує мовлення, є засобом вираження різних синтаксичних значень і категорій, а також експресивного і емоційного забарвлення. Одне й теж саме речення, залежно від інтонації, може мати різну модальність (спонукання, припущення, повинність).

В ході дослідження було проаналізовано приблизно 700 сторінок художньої літератури другої половини ХХ століття.

Аналіз літератури показав, що не всі способи вираження модальності є однаково вживаними. Так найчастіше вживаними у текстах, які досліджувалися, є модальні слова та модальні частки.

Отже модальність у німецькій мові – явище поширене і багатоаспектне, яке дозволяє як і у розмові, так і на письмі передати автору своє ставлення до сказаного або до оточуючих його реалій. Модальність і лексико-граматична структура речення становлять нерозривну єдність. Модальність речення не можна виявлятися без його лексико-граматичної структури. Модальність, предикативність та інтонація – невід'ємні ознаки речення.